

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

ОСНОВНІ ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВ (музичне мистецтво)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність А3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основні галузі мистецтва (Музичне мистецтво) Вибіркова дисципліна
Викладач (-і)	Доктор педагогічних наук, професор Клепар Марія Василівна
Контактний телефон викладача	0664224289
E-mail викладача	mariia.klepar@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	_3_ кредити ЄКТС, _90_ год
Посилання на сайт дистанційного навчання	hhttp:tps://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	четвер
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Музичне мистецтво» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на четвертому курсі у сьомому семестрі і присвячена формуванню методичного підґрунтя фахової діяльності майбутнього вчителя в галузі музичного мистецтва в освітньому процесі	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є методика викладання музичного мистецтва (основні методи, прийоми, форми роботи тощо) в закладах загальної середньої освіти.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою є теоретико-методична підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до практичної роботи в закладах загальної середньої освіти, формування професійної компетентності, спроможності розв'язувати актуальні проблеми художньо-естетичного виховання молоді.	
Основними цілями вивчення дисципліни є - ознайомлення студентів з основами теорії музики; ознайомлення з теоретичними та практичними основами музичного виховання молодших школярів, видами музичної діяльності, формами її організації; оволодіння певними практичними вміннями і навичками музично-виховної роботи; розвиток творчої активності студентів в оволодінні основами педагогічної професії.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ПРН 1. Знає музичну термінологію, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру музикознавчих та мистецьких наук.	
ПРН 2. Знає сучасні теоретичні основи педагогіки, психології, психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку учнів закладів загальної середньої освіти.	
ПРН 5. Інтегрує і розрізняє знання про зміст методичного інструментарію педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва та вчителя англійської мови, пояснює суть засобів і методів активізації мистецькотворчого розвитку учнів, виховання художньо обдарованої особистості	
ПРН 10. Вміє організовувати освітній процес, визначати ступінь і глибину засвоєння учнями програмного матеріалу, формувати у школярів навички самостійного навчання.	
ПРН 15. Уміє здійснювати культурну та музичну діяльність та пропагувати кращі зразки національного та світового мистецтва.	
ПРН 17. Здатний створювати рівноправне освітнє середовище. Уміє працювати в колективі. ПРН 19. Розуміє значущість національної культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, цінує полікультурність світу і здатний керуватися у своїй	

діяльності сучасними принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

Загальні компетентності:

К 1. Здатність до спілкування державною мовою.

ЗК 3 Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність до розуміння та сприйняття етичних норм поведінки і принципів професійної етики

Фахові

компетентності:

ФК 1. Здатність застосовувати сучасні методи й навчальні технології в закладах освіти.

ФК 2. Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями / вихованцями навчальної інформації та виявлення музичної активності з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу у закладах загальної середньої та позашкільної освіти, музичних студіях та початкових закладах мистецької освіти.

ФК 3. Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання з педагогіки, психології, методики мистецької освіти, спрямованих на розвиток індивідуальних творчих здібностей учнів / вихованців, з урахуванням їхніх вікових фізіологічних і психологічних особливостей.

ФК 5. Здатність орієнтуватися у психолого-педагогічних засадах художньо-естетичного розвитку дітей та молоді засобами музичного мистецтва

ФК 7. Здатність застосовувати вербальний коментар щодо виконання та розуміння музичних творів у лаконічній та доступній для школярів формі.

ФК 8. Здатність до розроблення навчально-методичних матеріалів для проведення занять з мистецтва.

ФК 9. Вільне володіння лексикою музичного мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	013 Початкова освіта	4	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.

Тема 1. Музичне мистецтво як галузь художньої культури.	2	2	10
Тема 2. Мова музики та засоби музичної виразності»	1	2	8
Тема 3 Жанри та форми музичного мистецтва	2	2	8
Тема 4 Історичні стилі та напрями музичного мистецтва	2	4	10
Тема 5. Музичне мистецтво в освітньому процесі	2	4	10
Тема 6 Народна музика як джерело культурної ідентичності	2	2	8
Тема 7. Педагогічні системи музичного виховання видатних діячів початку ХХ століття (М. Леонтовича, К. Стеценка, В. Верховинця та ін.)	1	4	6
ЗАГ.	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 75 балів, Контрольна робота – 15 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 15 балів. Самостійна домашня робота – 10 балів. Електронний варіант.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 15 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.	
<u>Академічна доброчесність:</u> Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/	
<u>Відвідування занять:</u> Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з	

організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введено в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Неформальна освіта: *Неформальна освіта.* Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна

1. Арістова Л. Методика музичного навчання та виховання. : навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 404 с
2. Арістова Л. Методика музичного навчання та виховання. : навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2021. 444 с
3. Клепар М, Використання інфографіки для вуалізації освітнього контенту в закладах вищої освіти *Наукові записки.* Серія :Педагогічні науки, 2021.Випуск 199 . с.131-136. ЦДПУ імені Володимира Винниченка (Кропивницький) URL <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/966/897>
- 4.Клепар М.В. Педагогіка партнерства у духовному вихованні учнів нової української школи в гірських районах / Копчук –Кашецька М.С, Довгий О. *Гірська школа Українських Карпат.* 2021 .№ 25. С.121-125. URL <https://scijournals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/issue/view/281>
- 5.Клепар М. Музичне мистецтво як засіб формування морально-духовних цінностей молодших школярів /Т. В. Потапчук, М. В. Клепар Рівне. *Інноватика у вихованні.* 2021. Випуск 14 . С.90-100 .
- 6.Клепар М.В. Формування культури україноспіву майбутніх митців у закладах вищої освіти: традиції, інновації, виклики сучасності. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2025. Випуск 221 С.514-518 DOI:<https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2522>
- 7.Клепар М., Чінчой О. *Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в закладах вищої освіти України: виклики та перспективи: Педагогічний альманах* — Збірник наукових праць .№ 59 Херсон. (2025) (ел видання) DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi59.659>
- 8.Кондратова Л. Музичне мистецтво : підручник для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Генеза, 2017.176 с.
9. Кондратова Л. Музичне мистецтво : робочий зошит для 7 класу загальноосвіт. навч. закл. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 88 с.
10. Масол Л., Гайдамака В. Мистецтво 1 клас Київ Генеза, 2018. 144с.
11. Масол Л.М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання : метод. посібник. Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. 178 с.

12. Музичне мистецтво : підручник для 7 кл. для загальноосвіт. навч. закладів / Л. М. Масол, Л. С. Аристова. Харків : СИЦІЯ, 2015. 144 с.
13. Островський В.М. Музичне мистецтво: робочий зошит для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів: до підр. Масол Л.М., Аристової Л.С. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 80 с.
14. Мистецька освіта в Україні: теорія і практика : колективна монографія / О. П. Рудницька [та ін.]; заг. ред. Михайличенко О. В., редактор Г. Ю. Ніколаї. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.
15. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ, 2008. 274 с.
16. Ростовський О. Я. Теорія та методика музичної освіти : навч.-метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 640 с
17. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: навч. посіб. Тернопіль: навч. книга – Богдан, 2005. 360 с.
18. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 240 с.

Додаткова

1. Беземчук Л.В. Методичні рекомендації щодо організації навчальних екскурсій з учнями в позашкільній роботі з учнями. Харків: Дипломат сервіс, 2016. 32 с
2. Гумінська О. Уроки музики в загальноосвітній школі: методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004. 104 с.
3. Москалець В. П. Психологія особистості : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 416 с.
5. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.метод. пос. К. : ІЗМН, 1997. 248 с.

Інтернет-ресурси

1. Букресєва Г. Інтегрований урок з музичного мистецтва, літературного читання та образотворчого мистецтва. URL: <http://www.pedrada.com.ua/article/221-ntegrovanij-urok-z-muzichnogomistetstva-literaturnogo-chitannya-ta-obrazotvorchogomistetstva>
2. Інтегрований урок – розробка і застосування уроків URL: <http://poradi.ru/osobistist/26684-integrovanij-urok-rozrobka-i-zastosuvannja.html>
3. Лобова О. Музичне мистецтво : програма для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: http://old.mon.gov.ua/images/files/navchalni_programu/2012/ukr/08_muz_mustectv.pdf
4. Музичне мистецтво 5 клас- сучасний мультимедійний підручник з музичного мистецтва. <http://rozumniki.net/catalog/products/muzyka/muzychne-mystetstvo-5-kl/>
5. Програми Нової української школи <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
6. <http://www.europeana.eu/portal> — Європейська цифрова бібліотека.
7. <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України.
8. <http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
9. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
10. <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво-все для студента.
11. http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17599/2/T_Romanova_rpr_MMV_3_DO_UK.
12. <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/75>
13. <https://fpp.npu.edu.ua/ua/studentu/109-studentu/926-teoriia-ta-metodykamuzychnoho-vykhovannia-ditei>
14. <https://bohdan-books.com/catalog/book/103523/>

Викладач,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти

М. КЛЕПАР